

ROZHOVOR

- Rozhovor s Jiřím Kopeckým

KUTNÁ HORA

- Komunitní centrum

AUTORSKÁ TVORBA

- fotografie, poezie, próza a kresby

OBSAH

Úvodník	3
GJO sobě.....	4
„Kutné Hoře chybí komunitní centrum!“ rozléhalo se 4. září v Baráku, co hledá jméno.....	5
Mimo třídu s Jirkou Kopeckým	6
Autorská tvorba	8
Rozrazil rezekvítek.....	9
Milovala jsem.....	11
Nejsem	13
Dcera	14
Příroda a já, člověk.....	15

Píšeš nebo kreslíš do šuplíku?

Napiš nám, rádi Ti poskytneme prostor pro Tvou tvorbu v příštím vydání OrTa!

ÚVODNÍK

Milí čtenáři,

po krátké prázdninové pauze jsme zpět, nabití slunečními paprsky a připravení se vrátit zpět do práce. Možná se divíte, proč začínám tento úvodník doslova tak „sluníčkově“, ale myslím, že název tohoto dílu poslouží jako dostatečná indicie. Následující stránky bychom totiž chtěli věnovat přírodě a jejím nejrůznějším podobám.

Příroda totiž může být nejen krásná a uklidňující, ale také bojovná či nebezpečná. Ať už každý vidíme přírodu svým způsobem, jistě se shodneme na tom, že je důležitá. Je totiž definicí života jako takového. Spousta z nás v obklopení velkoměst a moderní techniky často zapomíná, že my sami jsme a vždy budeme součástí přírody. Vše živé totiž z přírody vzešlo a je přírodou samotnou, bez ohledu na to, kolika vrstvami betonových zdí se obklopíme.

A přesně proto bychom měli naší Matce Zemi prokázat trochu úcty a udělat pro ni něco dobrého. Ačkoliv se zdá příroda nepřemožitelná a stále dokola nám to dokazuje, když svými výhonky proráží vrstvy asfaltu a popíná kamenné zdi, neznamená to, že bychom se o ni neměli starat. Ať už začneme drobnými kroky, třeba tříděním odpadu, nebo se pustíme do větších projektů, jako je sázení stromů, nebo čištění lesů, jistě nebudeme jediní, komu se bude lépe dýchat.

Doufám, že vás tento díl inspiruje a připomene, jakou nádheru okolo sebe máme. Stačí ji chtít vidět.

Za celou redakci

Alice Havelková

GJO SOBĚ

Aneta Neprašová

GJO sobě. Přesně těmito slovy začínal svůj proslov náš pan ředitel Vladislav Slavíček, který vybudování naší nové školní zahrady přirovnal ke stavbě Národního divadla. A že se ani trochu neplet! Za vybudováním tohoto krásného nového prostoru totiž tak trochu stojí každý z nás. Plán pana učitele Romana Bartoníčka byl jasný a v jeho realizaci ho nezastavil ani nějaký virus. Kdekdo ze studentů GJO by mohl dosvědčit, že se stalo opravdu málokdy, že bychom se podívali z okna a nikdo by na zahradě nepracoval. Hodina tělocviku, polední pauza anebo snad volno po škole? Honem ven, rukavice a lopatu do ruky! A že to přineslo požadované výsledky už dnes víme. Velké díky tedy ještě jednou patří jak všem šikovným ručičkám, které se zapojily tak i těm, kteří nás podpořili svými financemi, bez kterých bychom to nezvládli. A naším společným přáním, které by se sice nahlas vyslovovat nemělo, ale i tak to zkusím a budu doufat, že se vyplní, je, aby naše nová školní zahrada oživala stejně jako při jejím otevření. Tentokrát to bylo díky dramatickému kroužku a jeho autorské tvorbě, ze které vznikl i almanach a školnímu sboru Gaudeamus, který si připravil písně I still haven't found what I'm looking for a Modlitba. Příště to může být kdokoli z vás, tak přijďte?

„KUTNÉ HOŘE CHYBÍ KOMUNITNÍ CENTRUM!“ ROZLÉHALO SE 4. ZÁŘÍ V BARÁKU, CO HLEDÁ JMÉNO.

Kristýna Myřátská

Již delší dobu se obyvatelé Kutné Hory potýkají s jistou prázdnotou a tichem nejen v centru. Přestože se ve městě lze setkat s mnoha událostmi a zásobou kaváren, cukráren i restaurací, chybí zde místo, kde by se mohly setkávat generace místních. Na počátku září tohoto roku se Martin Pálek, Jakub Lanc a jejich přátelé rozhodli veřejnosti otevřít prostor, který by takovému účelu mohl sloužit.

Přestože byl dům v Nádražní ulici od města vypůjčen jen na pár dní, pořadatelé stihli během týdne prostor uklidit a vytvořit z něho dějiště programu, který pro návštěvníky připravili. Za jedno odpoledne bylo v „baráku“ možno například zaslechnout přednášku o cirkulární ekonomice, komunitní měně či o samotném významu komunitního centra pohledem přední české filozofky Anny Hogenové. Mimo hudební a edukační zážitky se v prostorech nacházel second-hand a bar. Cílem celé akce bylo seznámit veřejnost s myšlenkou kutnohorského komunitního centra, a především vyslechnout její potřeby, které bylo možné vyjádřit verbálním i neverbálním způsobem.

V Kutné Hoře tak v přímém přenosu začalo tepat srdce soudržnosti sousedů, které se i přes uzavření Baráku, co hledá jméno stále v jeho nitru nachází.

Zaujal tě tento projekt a chceš se dozvědět víc? Bližší informace se dozvíš na facebookových stránkách Baráku, co hledá jméno nebo na Instagramu @barak_cohledajmeno.

**Barāk
co hledá
jméno..?**

MIMO TŘÍDU S JIRKOU KOPECKÝM

Aneta Neprašová

Dobrý den, ještě jednou bych Vám ráda poděkovala za přijetí nabídky pro rozhovor do našeho říjnového vydání.

Děkuji za pozvání.

Tématem našeho dalšího vydání jsou „Tváře přírody“; co Vás napadá jako první, když toto spojení slyšíte?

Život, smrt, láska, svoboda, pokora, strom, vítr, vesmír, nekonečno.

Jaký vztah k přírodě zaujímáte?

Velmi pozitivní.

Dokonalým znakem přírody jako takové je její unikátnost... Jednou jste se zmínil, že jste zkoumal sněhové vločky, které jako by byly synonymem pro slovo „jedinečnost“. Opravdu jste je zkoumal? Co vás k tomuto bádání přivedlo?

Vločky jsem důkladněji bohužel nikdy nezkoumal. Ale párkrát jsem použil úlohy z materiálů od NASA, ve kterých žáci sněhové vločky modelovali na počítači a snažili se pochopit jejich geometrii, např. hledali geometrickou řadu, která roste stejně jako plocha vločky v průběhu času. Je také pravda, že jsem se věnoval na vysoké škole simulacím a prostorové statistice náhodných procesů, kterými vločky klidně mohou být. Přivedl mě k tomu vedoucí diplomové práce.

Dříve jste se hodně věnoval veganství, ale v současné době už veganem nejste, je to tak?

Asi čtyři roky jsem byl vegan. Do prvního dítěte.

Proč jste vůbec s veganstvím začal?

Ta cesta byla pozvolná a trvala přes dva roky. Po studiu VŠ, ještě v Českých Budějovicích, jsem se přestěhoval do bytu, kde spolubydlíci kamarádi byli vegetariáni a já jsem asi poprvé viděl lednici, ve které nebyly žádné uzeniny. Tak mě napadlo, že bych to bez nich také mohl zkusit. Svoji roli sehrálo i vegebistro, kam jsem chodil čím dál častěji na oběd. Jídlo mi tam moc chutnalo, po obědě jsem se necítil unavený, a naopak jsem po něm měl pocit sytosti ještě několik hodin. Postupem času jsem pozoroval, že jím maso čím dál méně a s menší chutí, až jsem dospěl po dvou letech do bodu, kdy jsem cítil, že ho nechci vůbec. Že je po něm mé tělo unavené a necítí se dobře. Mléčné výrobky pak vypadly z jídelníčku celkem rychle a přirozeně, asi za měsíc.

A co Vás dovedlo k tomu s tím skončit?

Děti, to je velká životní změna. Nikdy jsem nevnímal veganství jako cestu do konce života, spíš jako etapu. A také pohodlnost, protože být vegan v Kutné Hoře je mnohem pracnější než být vegan v Českých Budějovicích.

Doporučil byste svým studentům, které učíte tady na gymnáziu, aby se o veganství zajímali víc a vyzkoušeli to?

Doporučil bych jim nezačínat s tím do jednadvaceti let, dokud je mozek ve vývinu. S omezením jídelníčku roste riziko jeho nevyváženosti. Např. jako vegan se musíte smířit s příjmem vitamínu B12 v tabletách nebo třeba vegetariáni

mohou snadno sklouznout ke konzumaci sýru v každém jídle.

Co Vám veganství přineslo do života?

Že jíst maso každý den, je opačný extrém. Natož vícekrát denně. Poznal jsem cizrnu, asi sedm druhů čočky, jedenáct druhů fazolí, pět druhů rýže atd. Stále preferuji rostlinnou stravu. Ale když mám chuť na maso, nebo nic jiného není, tak si ho dám.

Jakým způsobem přistupujete k lidem, kteří do ekologie, veganství, vegetariánství a podobně ostatní skoro až nutí?

Nemám to rád. Mimochodem, znáte ten vtip: Víte, jak poznáte vegana? Řekne vám to.

Myslíte si, že je ve školách dostatečná edukace o ekologii a tématech s ní spojených anebo byste něco změnil? Co by to, popřípadě, bylo?

Vůbec si netroufám to nějak hodnotit. Mám radost, že u nás na GJO se ekologii vede skvěle, má tady dlouhou tradici. Aktuálně smekám před projektem školní zahrady a všemi, kdo se na něm podíleli.

Vaše aprobace zahrnuje matematiku, která je základní přírodní vědou. Jak moc podle Vás matematika souvisí s přírodou a světem kolem nás? Souhlasíte s tvrzením, že matematika je všude kolem nás?

Samozřejmě, matematiku lze najít ve všem kolem nás. Známým příkladem může být Fibonacciho posloupnost ukrytá ve šnečí ulitě, květu slunečnice nebo křídle vážky. Jazykem matematiky se popisuje vše od nejmenších částic, až po shluky galaxií, snadno i v mnoha dimenzích. Neuronové sítě napodobují chování biologických struktur v mozku. Pravděpodob-

nostní modely a algoritmy všeho druhu ovlivňují náš život více než si většina lidí uvědomuje. Vidět svět matematicky je jedním z největších umění lidského druhu.

Do své výuky se snažíte zapojovat projekty podporující kreativitu a jiné netradiční metody. Baví Vás experimentovat tímto způsobem a sledujete, že to přináší požadované výsledky?

To, že můžu sám volit metody výuky je velká svoboda a obrovská zodpovědnost. Bez toho by mě to asi nebavilo. Ne všechno se podaří, ne všechno se dá měřit, ale výsledky pozoruji a snažím se mít je podložené. Jestli je nevidí i studenti, může to být moje chyba. Nakonec to ale budou posuzovat jen oni, po několika letech. Pro ně má škola být.

Sám máte malé děti, snažíte se je vést k tomu, aby měly k přírodě kladný vztah? Pokud ano, jakým způsobem jim ukazujete, jaké krásy naše příroda skrývá?

Staršímu nejsou ještě ani tři roky. Takže stavíme zvířátka nebo traktory z nasbíraných kaštanů, češeme jablka, chodíme naboso, chodíme do lesa, třídíme odpad, šetříme vodou... Nejsnazším a nejtěžším způsobem zároveň, je jít příkladem.

Moje poslední otázka se nebude týkat ekologie ani veganství, ale je má oblíbená. Jste v tuto chvíli šťastný?

Mám dva zdravé syny, milující ženu a práci, která mě baví. To je ohromný dar.

Moc děkuji za rozhovor, bylo mi ctí.

Také děkuji.

AUTORSKÁ TVORBA

ROZRAZIL REZEKVÍTEK

Alena Votavová

Rozrazil rezekvítku,
nebo Bouřko, jak ty chceš.
Natrhám tě v drobnou snítku,
radost doufám přineseš.

Bolest srdce, žalost duše,
temnota plnicí sál.
Nevní máš a kveteš tiše,
jen kveteš si dál a dál.

Život plyne roky míjí,
staré rány přebolí.
Osud ten však nepromíjí,
čerstvé rány zasolí.

A já stále hledám vinu,
a ty se s jarem rozvineš.
Ptám se nikdy nespočinu.

V mém srdci už zůstaneš.
Ty vystačíš si z málem,
a kveteš si kde chceš.
Pro mě ty jsi králem,
pláču, ty si nevšímneš.

A zpátky je všechna ta bídná vina,
která na má bedra spadává.
Tys však stále jen květina,
jen květina modravá.

Z duše cáry, ze srdce střepy,
tvář životem zničená.
Jsem to však já, kdo je slepí,
ne tvá krása bezcenná.

Sbohem, já trhám tu nitku...
Odpusť mi Rozrazil rezekvítku...

Ukázka díla ze studentského
almanachu Zahrada.

MILOVALA JSEM...

Hodná holka

Milovala jsem tulipány a k narozeninám růže. Muže. Na Vánoce jmelí, a když jsi býval smělý. Vůni usušené levandule a barvu květů pampelišky. Malé bílé sedmikrásky. Jak jsi tahal za provázky. Tvoje rozčuchaný vlasy, a taky starý časy. Hustý hnědý řasy, a po noci zastřený hlasy. Odvahu vlčích máků. Rozdílnost nás dvou jako opaků. Plovoucí si lekníny, kyselé ostružiny. Ještě vlastně maliny. A po zimě sněženky, protože mi přinášely útěchu. A pak taky zvonky. Nás dva ve tmě potichu. Zbarvené listí javoru. Tvoje pískání si při hovoru. Pozdně letní slunečnice. Nakreslený půlměsíce. Tebou doporučený písničky. Nakonec ještě ležatý osmičky.

A přestože jsem věděla, jak moc dokážu milovat. Milovat všechny ty maličkosti světa kolem nás. A všechny ty maličkosti tebe. Tvoje řeči a moudrosti, opilé promluvy, slova omluvy, přeškrtnané myšlenky a o ženách domněnky. Naši lásku na směnky a pak taky na koncert zlomených srdcí vstupenky. Už jsem se nechtěla nechat mást. Bylo na čase upřednostnit sebe.

Ze všeho nejradši jsem měla kopretiny. A tys byl ten, co je rád neměl. A to byl náš začátek. A to byl náš konec.

NEJSEM

Anonymní autor

Nejsem.

Stébla nespátržené trávy mě objímají,
Jejich orosená tělíčka se snaží umýt mé hřích,
Takovou sílu však nemají,
Snaží se však v soutěži pýchy.

Nejsem.

Den a noc se střídají.
Dohoní mě?
Nebo už zapomněli,
Jak to lidé ve zvyku mívají?

Ne(jsem)

Mé tělo září ve svitu luny (Slunce)

Nedýchá.

Nebije mu srdce.

Ne(ní).

DCERA

Kristýna Myřátská

Doma se nebavíme. Doma se nedíváme. Doma si sebe samých nevšímáme, ale na ostatních jako by stál svět. Sociální sítě z nás ždímají poslední doušky radosti, které jsme nasbíraly při pohledu na číselné tabulky. Tvůj život se proměnil na rudý tartan, co nemá konce, tím pádem ani smysl.

Když jsem se narodila, nebyl jsi jiný, tenkrát ses prý málem vyboural v autě, když jsi jel do porodnice. Spěchal jsi, jako teď za někým jiným, v kom vidíš větší podstatu, hodnotu, finance, zabezpečení.

Před očima mám fotografii, kde držíš bílý uzlíček v náručí coby zlatou cihlu Národní banky. Mé štěstí, komentoval jsi. Upřímná slova se ale proměnila v chabé fráze a prvorozený drobeček v mladou ženu s měkkým srdcem a otevřenými ústy.

Chybíš mi, pohádkový hrdino, králi v království za sedmero horami.

Z obývacího pokoje křičí hlas neznámého dabéra, tvé fyziologické jevy a nadávky, které jako bys neslyšel. Já přesto nesmím nic namítat, mám přeci všechno, notebook, mobil, Wi-Fi, doučování a střechu nad hlavou. Jse m zhýčkaná, nevděčná Tobě, stvořiteli mě, co tady ani nechtěla být.

PŘÍRODA A JÁ, ČLOVĚK

Vanesa Borovičková

Proč se vracet do přírody? Odpověď je zcela jednoduchá. Tak jak stromy zapouštějí kořeny do hlíny, tak i nám sahá historie předků do houštin Matky země. Do místa, kde jsme poprvé vzdali holt vyšším hodnotám života. Utichá pod slovem moderního světa.

Zalíbila se mu myšlenka o symbióze lišejníků, když po dobu dvou hodin seděl na mechem porostlém kameni. Od útlého věku odsud nahlížel na chod zeměkoule. Na obzoru rostl vysoký kopec, špicí posetou loňskými vločkami. Jeho smysl bytí byl jednoduchý, stál si v širém kraji, zatímco byl majákem slunečních paprsků za dne a rozhodčím hvězdných her za svítu pojídače tmy. Na tomto místě se schází hodina s hodinou a zrnka času s oceánem vjemů.

Když kolem něj proběhl králík, povšiml si nevinnosti osudu. Na hlavu malého stvoření dopadl churavý habrový list. Očka chlupáče se na přisedícího v tichosti odpoledne dívala skrze skuliny děr lupenu. Ustavičně na sebe hleděli, vedli spolu bezeslovný dialog a přeci si rozuměli.

Králík uteče do hlubin lesa, a nakonec zavítá ke své rodince žijící v noře zarostlé houštím. Přisedící míří zpět domů. Nastupuje do autobusu číslo 51, řidič ho s nevrlym pohledem pošle do zákoutí svého přeplněného kočáru. Po necelé půl hodině přijíždí do ruchu velkoměsta. Na silnicích bojují nedocenění závodníci o svoje pozice, kakofonie turistů se nese po ulici, kde postarší dámy sedí před kavárnou a znalecky klevetají o politice.

V malé bytové jednotce ho vítá chrabrý kocour zvaný Pohanka. Zběžně ho pohladí, otvírá balkónní dveře a vstupuje na vyhlídkovou věž. Zamysleně se dívá do dále, když si zapaluje špičku cigarety.

I holubi zde žijí nepřímo úměrně na čase života.

Citace obrazového materiálu:

strana 4:

foto č. 1: 2021-09-30. WOHÁK, Filip. Www.zonerama.com [online]. [cit. 2021-10-30]. Dostupné z: <https://www.zonerama.com/FilipWohak/Photo/7690536/287986168>

foto č. 2: 2021-09-30. WOHÁK, Filip. Www.zonerama.com [online]. [cit. 2021-10-30]. Dostupné z: <https://www.zonerama.com/FilipWohak/Photo/7690536/287985737>

foto č. 3: 2021-09-30. WOHÁK, Filip. Www.zonerama.com [online]. [cit. 2021-10-30]. Dostupné z: <https://www.zonerama.com/FilipWohak/Photo/7690536/287985901>

strana 5:

fotka na pozadí: Z tohoto posmutnělého, zubem času ohlodaného baráku se může stát místo plný radosti a skvělejších projektů. Patří teď nám všem. A je jen na nás, co s ním provedem. 🤝 Přijď s náma rozbušit jeho cihlový srdce, ať může započít novou éru života jako komunitní centrum. Sraz 4. září v Baráku. 📍. Www.instagram.com [online]. [cit. 2021-10-30]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/CS_pa1gqHHF/

logo: Z tohoto posmutnělého, zubem času ohlodaného baráku se může stát místo plný radosti a skvělejších projektů. Patří teď nám všem. A je jen na nás, co s ním provedem. 🤝 Přijď s náma rozbušit jeho cihlový srdce, ať může započít novou éru života jako komunitní centrum. Sraz 4. září v Baráku. 📍. Www.instagram.com [online]. [cit. 2021-10-30]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/CS1EVyIIPY3/>

Autorská tvorba:

Ilustrace (sovy): Monika Sladká

Fotografie: Aneta Neprašová (str.: 1; 8; 10), Kristýna Myřátská (str.: 9; 11; 12; 13; 14; 15; 17)

VYDÁNÍ 7 | 2021

Publikováno studenty Gymnázia Jiřího Ortena ©
2021

Jaselská 932, Kutná Hora, 28401, Česká republika

Titulní ilustrace: Alice Havelková

Logo: Monika Sladká

Korektura: Alenka Votavová, Alice Havelková a Aneta
Neprašová

Editace a formátování: Vanesa Borovičková a Kristý-
na Myřátská
casopis.gymkh.cz

Gymnázium Jiří-
ho Ortena v Kut-
né Hoře

@gjo_kh

@gjo_memes